

KRISTENDOMS-, RELIGIONS- OG LIVSSYNSKUNNSKAP

Høsten 2006

Pensumliste

BACHELORGRAD

MASTERGRAD

Institutt for arkeologi og religionsvitenskap

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

7491 Trondheim

Tlf. 73 59 65 80

Fax 73 59 14 64

<http://www.hf.ntnu.no/rel>

e-post: rei@hf.ntnu.no

1.6.2006

KRISTENDOMS-, RELIGIONS- OG LIVSSYNSKUNNSKAP

PENSUMLISTE HØSTEN 2006

All studielitteratur selges i Gnist Tapir bokhandel på Dragvoll.

To bokserier utgis ved Institutt for arkeologi og religionsvitenskap:

Relieff-serien – gis ut på Tapir Akademisk Forlag, og fås kjøpt i Gnist Tapir bokhandel.

UniTRel studieserie – fås også kjøpt i Gnist Tapir bokhandel.

Det finnes egne pensumlistor for fagdidaktikk utarbeidet av Program for lærerutdanning (PLU).

NB!

Hele boka er pensum dersom ikke et utvalg sider er angitt.

Eventuelle forandringer av pensum vil bli opplyst ved begynnelsen av semesteret!

HÅNDBØKER OG OPPSLAGSVERK

Alle studenter bør ha en kortfattet oppslagsbok til bibelstudiet og en oppslagsbok til religionsvitenskap og teologi generelt. Følgende bøker anbefales:

- Müller, L. & Müller, M. 1992. *Politikens Bibelleksikon*. København: Politiken Forlag.
- Pedersen, E. Thestrup. 1966. *Bibelhåndbok: Bibelske hovedord og begreper*. Oslo: Land og kirke. Dansk utgave: 5 rev. udg. 1982. København: Unitas.

Dessuten bør alle ha et bibelatlas, f. eks:

- *Oxford Bible Atlas*. 1984. London

Forøvrig finnes av nyttige oppslagsverk:

- Eliade, M. (red). 1987. *The Encyclopedia of Religion* 1-16. New York/London: Macmillan
- *Encyclopaedica Judaica* 1-16. 1971-72. Jerusalem.
- *Gads Danske Bibelleksikon*. 1965-66. København.
- Jedin, H (o.a.). 1970. *Atlas zur Kirchengeschichte*. Freiburg.
- Kittel, G. (red). 1957-73. *Theologisches Wörterbuch zum NT I-IX*. Stuttgart.
- *Norsk Misjonsleksikon I-III*. 1965-67. Stavanger: Nomi.
- Reicke, Bo. og Rost, Leonhard. (red). 1962-66. *Biblisch-historisches Handwörterbuch I-III*. Göttingen.
- *The Interpreter's Dictionary of the Bible*. 1962. New York. I tillegg: *Supplementary Volume*. 1979.
- *Theologische Realenzyklopädie (TRE)*. 1977. Berlin.

HJELPEMIDLER TIL SKRIFTLIG EKSAMEN

Til skriftlig eksamen i KRL1010, 1020 og 1110 er følgende hjelpemidler tillatt:

- *Bibelen*. Norsk oversettelse på bokmål eller nynorsk.
- *Bibelord. Ord, navn og begreper i Den hellige skrift*. Asbjørn Kvalbein. 1992. Oslo: Norsk Bibel A/S.
- *Evangelie-synopse*. Etter teksten i Det norske bibelselskaps oversettelse av 1978/85. Med viktige utenombibelske paralleller. Gunnar Johnstad, Ernst Baasland, Hans Kvalbein og Oddvar Johan Jensen. 1998. Oslo: Det Norske Bibelselskap.
- *Bibelord*. Bibel-ordbok inneholdende omkring 70 000 alfabetisk ordnede henvisninger til den

hellige skrift (de kanoniske bøker), utarbeidet av K.G. (Kristian Grimstvedt) på eget forlag 1891. 22. opplag 1975, Oslo: Arne Gimnes.

- Haraldsø, B. 1983. *Årstallsliste til kirkehistorien*. Oslo: Luther Forlag.
- Lehmann, E. 1988 (Utv. utg.). *Ordbok for Det nye testamentet* (nynorsk). Norsk bokreidingslag. Opprinnelig utg.: Oslo : Lutherstiftelsen, 1955
- *Navn i Bibelen*. 1989 (2. oppl.). Oslo: Det Norske Bibelselskap.
- *Ord i Bibelen*. 1990 (2. utg.). Forlaget har mistet datafilene med rettelser. Derfor ble 1. utg. trykt opp igjen i 1999. Oslo: Det Norske Bibelselskap.

KRL1010 BIBELENS LITTERATURHISTORIE OG VIRKNINGSHISTORIE

Studiepoeng 15

A. DET GAMLE TESTAMENTE

Litteratur til innledningsvitenskapelige spørsmål og innholdet i de gammeltestamentlige tekstene:

- Albrektson, B. & Ringgren, H. 1992. *En bok om Gamla Testamentet*, 5. omarb. oppl. Malmö: Gleerup. **Pensum** s. 85-103. [Kan kjøpes på instituttkontoret.]
- Tobiassen, T. 2004. *Les og fortell! Om Bibelens eldste bøker*. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Gammeltestamentlige tekster:

1. Mos 1–17
2. Mos 12–14; 19-20
3. Mos 16
- Josva 1; 3; 6
- Dom 1; 2
1. Sam 8–10; 16; 31
2. Sam 2; 5; 6; 7
1. Kong 1; 6; 8; 12
2. Kong 17; 22-23; 24-25
- Esra 1; 3; 6
- Jes 1; 6; 7; 11; 40; 52,13-53,12
- Jer 31
- Esek 36
- Amos 5
- Haggai 1; 2
- Dan 12
- Sal Ordsp 8
- Fork 12
- Sal 1; 2; 8; 23; 24; 51; 79; 103; 110

B. DET NYE TESTAMENTE

Innledningsspørsmål og tidshistorisk bakgrunn for Det nye testamente:

- Hognestad, O. 2002. *Evangelium og urkirkelig tradisjon*, revidert utgave. Trondheim: Religionsvitenskapelig institutt, NTNU (UniTRel17).
- Noack, B. 1973. *Det nye Testamente og de første kristne årtier*. København: Gad.

Nytestamentlige tekster:

Matteusevangeliet: Kap. 1; 3-9; 13; 16-17; 21;. 24;. 26-28; resten i oversikt.
Johannesevangeliet
Galaterbrevet
Korinterbrev: kap. 1-2; kap. 12-13; kap. 15; resten i oversikt.

Metode for teksttolkning:

I forbindelse med undervisning om teksttolkning vil det bli delt ut undervisningsmateriale til metode for teksttolkning.

Litteratur til de nytestamentlige tekstene:

- Dunn, James D. G. 1993. *The Theology of Paul's Letter to the Galatians*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hognestad, O. 2002. *Evangelium og urkirkelig tradisjon*. Trondheim: Religionsvitenskapelig institutt, NTNU (UniTRel17).
- Kvalbein, H. 1998. *Fortolkning til Matteusevangeliet*. Oslo: Luther Forlag (Bibelverket).
- Noack, B. 1973. *Det nye Testamente og de første kristne årtier*. København: Gads forlag.
Pensum: s. 124-133
- Kompendium til KRL 1010 og KRL 1110. 2005. Trondheim: Kompendieforlaget.
Dunn, James D.G. 1999. *1 Corinthians*. Sheffield: Sheffield Academic Press. 102 sider.

I forbindelse med undervisning om teksttolkning vil det bli delt ut en liste over egnet kommentarlitteratur til de enkelte nytestamentlige tekstene.

C. BIBELSYN, BIBELFORSKNING, HERMENEUTIKK OG BIBELENS VIRKNINGSHISTORIE

- Borgen, P. "Bibel – kultur – identitet". 1985. S. 79-113 i O. Winsnes (red.) *Religionskunnskap og allmenndannelse*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag (Relieff 14).
- Eggen, R. B. & Hognestad, O. (red.). 2000. *Kristusbilder: Kristustolkninger i litteratur, kirkekunst, musikk og film*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag (Relieff 32).
- Hognestad, O. 2000. *Bibelsyn, bibeltolkning, bibelforskning*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag (Relieff 43).

D: HJELPEMIDLER TIL ARBEID MED BIBELTEKSTER

Se "Håndbøker og oppslagsverk" øverst i pensumlista.

KRL1020 KRISTEN TRO, KIRKE OG KULTUR

Studiepoeng 15

- Aarflot, A. 1978. *Norsk kirke i tusen år*. Oslo.
- Berger, P. L. 1993. *Religion, samfunn og virkelighet*. Oslo: Vidarforlaget.
- Brunvoll, A. 1976 eller senere. *Den norske kirkes bekjennesskrifter*. Oslo.
- Bøckmann, P. W. (red.). 1993. *Naturvitenskap og kristendom*. Trondheim: Tapir forlag (Relieff 33).
- Gregersen, Niels Henrik (red.). 1993 eller senere. *Fragmenter af et spejl - Bidrag til dogmatikken*. Fredriksberg, Danmark: Anis Forlag.
- Haraldsø, B. 1997. *Kirke og misjon i 2000 år*. Oslo: Lunde.
- Karlsaune, G.E.G. 2005. "Kultur - religion – identitet" i Erik Karlsaune. *I møte med religion... - Religionssosiologiske essay*. Trondheim: Tapir forlag.
- Skarsaune, O. 1988. *Inkarnasjonen – myte eller faktum?* Oslo: Lunde.
- Kompendium KRL 1020. 2002. Trondheim: Kompendieforlaget.
P. Øverland (red.). *Aktstykker fra kirkens historie*.

- Kompendium KRL 1020. 2002. Trondheim: Kompendieforlaget.
P. Øverland (red.). *Aktstykker fra kristendommens historie i Norge*.

Anbefalt tilleggslitteratur til KRL 1020:

- Chadwick, O. 1997. *Historien om den kristne sivilisasjon*. Oslo: Aschehoug.
- Ford, D. F. (red.). 1972. *The Modern Theologians*. Oxford: Blackwell.

KRL1030 INNFORING I KRISTENDOMMEN

Studiepoeng 7,5

- Christoffersen, Svein Aage. 1994. *Handling og dømmekraft. Etikk i lys av kristen kulturarv*. Oslo: Tano. **Pensum:** s. 9–154.
- McGrath, Alister E. 2006. *Christianity. An Introduction*. 2nd ed. Oxford: Blackwell.
- Nylund, Bo. 1999. *Teologi genom seklerna*. Uppsala: Uppsala universitet.
- Rian, Dagfinn. 2005. ”Kristendommen i Norge” i Knut A. Jacobsen (red.). *Verdensreligioner i Norge*. 2. utg. Oslo: Universitetsforlaget. **Pensum:** s. 221, 239–273.
- Sødal, Helje Kringlebotn (red.). 2000. *Det kristne Norge. Innføring i konfesjonskunnskap*. Kristiansand: Høyskoleforlaget. **Pensum:** s. 9–134, 255–321.

KRL1110 BIBELENS LITTERATURHISTORIE

Studiepoeng 7,5

NB! Emnet kan bare tas som del av påbyggingskomponenten på 30 studiepoeng og forutsetter 30 studiepoeng i faget fra allmennlærerutdanningen.

A. DET GAMLE TESTAMENTE

Litteratur til innledningsvitenskapelige spørsmål og innholdet i de gammeltestamentlige tekstene:

- Albrektson, B. & Ringgren, H. 1992. *En bok om Gamla Testamentet*, 5. omarb. oppl. Malmö: Gleerup. **Pensum:** s. 85-103. [Kan kjøpes på instituttkontoret.]
- Tobiassen, T. 2004. *Les og fortell! Om Bibelens eldste bøker*. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Gammeltestamentlige tekster:

1. Mos 1–17
2. Mos 12–14; 19-20
3. Mos 16
- Josva 1; 3; 6
- Dom 1; 2
1. Sam 8–10; 16; 31
2. Sam 2; 5; 6; 7
1. Kong 1; 6; 8; 12
2. Kong 17; 22-23; 24-25
- Esra 1; 3; 6
- Jes 1; 6; 7; 11; 40; 52,13-53,12
- Jer 31
- Esek 36
- Amos 5
- Haggai 1; 2
- Dan 12

Sal Ordsp 8
Fork 12
Sal 1; 2; 8; 23; 24; 51; 79; 103; 110

B. DET NYE TESTAMENTE

Nyttestamentlige tekster:

Matteusevangeliet: Kap. 1; 3-9; 13; 16-17; 21;. 24;. 26-28; resten i oversikt
Galaterbrevet
1. Korinterbrev: kap. 1-2; kap. 12-13; kap. 15; resten i oversikt.

Metode for teksttolkning:

I forbindelse med undervisning om teksttolkning vil det bli delt ut undervisningsmateriale til metode for teksttolkning.

Litteratur til de nyttestamentlige tekstene:

- Kvalbein, H. 1998. *Fortolkning til Matteusevangeliet*. Oslo: Luther Forlag (Bibelverket).
- Noack, B. 1973. *Det nye Testamente og de første kristne årtier*. København: Gads forlag.
Pensum: s. 124-133
- Hognestad, O. 2002. *Evangelium og urkirkelig tradisjon*. Trondheim: Religionsvitenskapelig institutt, NTNU (UniTRel17).
- Dunn, James D.G. 1993. *The Theology of Paul's Letter to the Galatians*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kompendium til KRL 1010 og KRL 1110. 2005. Trondheim: Kompendieforlaget.
Dunn, James D.G. 1999. *1 Corinthians*. Sheffield: Sheffield Academic Press (102 s.).

I forbindelse med undervisning om teksttolkning vil det bli delt ut en liste over egnet kommentarlitteratur til de enkelte nyttestamentlige tekstene.

C. HJELPEMIDLER TIL ARBEID MED BIBELTEKSTER

Se ”Håndbøker og oppslagsverk” øverst i pensumlista.

RVI1110 ALLMENN RELIGIONSKUNNSKAP

Studiepoeng 7,5

- Holm, J. & Bowker, J. (eds.). 1998. *Making Moral Decisions*. London: Pinter Publisher. **Pensum:** s. 17-150
- Reynolds, V. & Tanner, R. 1995. *The Social Ecology of Religion*. Oxford: Oxford University Press. **Pensum:** kap. 1-11.
- Rothstein, M. (red.). 2000. *Politikens håndbog i verdens religioner*. København: Politikens Forlag.

KRL2010 URKRISTENDOMMEN

Studiepoeng 7,5

- Bornkamm, Günther. 1995. *Paul*. Minneapolis, Minnesota: Fortress Press. ISBN: 0-8006-2898-5. **Pensum:** xi–xxviii; 1–106. Opprinnelig skrevet på tysk. Boken er oversatt til norsk, men er utsolgt.
- Conzelmann, Hans. 1973. *History of primitive Christianity*. Nashville: Abingdon Press. ISBN: 0-687-17251-9, 0-687-17252-7, 0-232-51225-6. **Pensum:** Hele boken. Opprinnelig skrevet på tysk.
- Hyldahl, Niels. 2000. *Den ældste Kristendoms Historie*. København: Museum Tusulanums Forlag. ISBN: 87-7289-212-9. **Pensum:** Hele boken
- Baasland, Ernst og Hvalvik, Reidar (utg.). 1997 2. utg. *De apostoliske fedre: i norsk oversettelse med innledninger og noter*. Oslo: Luther Forlag. ISBN: 82-531-7404-7
Pensum: Innledning, De tolv Apostlers lære (Didaché), Ignatiusbrevene: innledning og brevene til Trallerne, Smyrnerne og Polykarp, Polykarps brev, 1. Klemensbrev kap. 1–3 + kap. 40-48 samt innledninger og noter til tekstene; s. 11–44; 54–57; 65–71; 76–77; 80-82; 83–96; 117–124; 140–144; 153; 157–158.
- Nytestamentlige tekster: Johannesevangeliet kap. 1, 6, 17; Apostlenes gjerninger, 1. Korinterbrev, Galaterbrevet, Kolosserbrevet, Pastoralbrevene.

KRL2020 Å TOLKE GUD I DAG

Studiepoeng 7,5

- Bergmann, S. 1997. *Gud i funktion: en orientering i den kontekstuelle teologin*. Stockholm: Verbum forlag. Alternativt i engelsk oversettelse. 2003. *God in Context: A Survey of Contextual Theology*, Aldershot: Ashgate.
- Johnson, Elisabeth. 1996. *She Who Is: The Mystery of God in Feminist Theological Discourse*. New York: The Crossroad Publishing Company.
- Lønning, Per. 1990, 2. opplag. *Kristen tro*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Persson, Per Erik. 1971 eller senere utgave. *Att tolka Gud i dag*. Lund: CWK Gleerup bokforlag.

Anbefalt tilleggslitteratur til KRL 2020:

- Boff, Leonardo. 1987. *Introducing Liberation Theology*. Tunbridge Wells: Burns & Oates/Search Press Ltd.
- Ford, David E. (ed.). 1997. I utvalg. *The Modern Theologians*, 2. opplaga.
- Grenz, Stanley J. & Olson, Roger E. 1995 (1992). *20. århundrets teologi*. Oslo: Credo.

KRL2030 KUNST OG RELIGION

Studiepoeng 7,5

- Apostolos-Cappadona, Diane (red.). 1985. Nytt revidert opplag 1998. *Art, Creativity, and the Sacred*. New York: Continuum. **Pensum:** s. 3-7, 37-63, 64-79, 105-124, 164-178, 179-183, 219-235, 236-249.
- Bergmann, Sigurd. 2003. *I begynnelsen är bilden: en befriande bild-konst-kultur-teologi*. Stockholm: Proprius. 233 sider.
- Ford, David. 1999. *Theology: A Very Short Introduction*. Oxford University Press. 128 sider.
- Gottfredsen, Lise. 1987. *Bildets Formspråk*. Oslo: Universitetsforlaget, ca. 230 sider.
- Ringbohm, Sixten. 1996. *Veta om konst: en presentation av konsthistoria och konstvetenskap*. Åbo: Åbo akademi. 29 sider.
- Winje, Geir. 2001. "Buddhismen" i *Guddommelig skjønnhet: Kunst i religionene*. Oslo:

Universitetsforlaget. **Pensum:** s. 49-66.

- Kompendium til KRL2030. 2004. Trondheim: Kompendieforlaget.
 - Bahn, Paul G. 1998. *Cambridge Illustrated History of Prehistoric Art*. Cambridge University Press. kap. 4 ("Objects d'art") og 5 ("Art on rocks and walls") s. 70-141.
 - McGuire, Meredith B. 1997. *Religion: The Social Context*. Belmont: Wadsworth. s. 1-22.
 - Panofsky, Erwin. 1983. *Billedkunst og billedtolkning*. Utdrag. København: Nyt Nordisk forlag Arnold Busck.

Samt en av følgende:

- Hellemo, Geir. 1999. *Guds billedbok: Virkelighetsforståelse i religiøse tekster og bilder*. Oslo: Pax. 272 sider.
- Marsh, Clive & Gaye Ortiz (eds.). 1998. *Explorations in Theology and Film: Movies and Meaning*. Oxford: Blackwell Publishers. 286 sider.
- Gorringer, Tim J. 2002. *A Theology of the Built Environment: Justice, Empowerment, Redemption*. Cambridge: Cambridge University Press. 282 sider.
- Bergmann, Sigurd (ed.). 2005. *Architecture, Aesth/Ethics and Religion*. Frankfurt am Main/London: IKO-Verlag für interkulturelle Kommunikation. 230 sider.

KRL3010 VITENSKAPSTEORI OG TEORiarBEID

7,5 studiepoeng

- Davie, Heelas & Woodhead. 2003. *Predicting Religion. Christian, Secular and Alternative Futures*. Hampshire: Ashgate.
- Fay, Brian. 2006. *Contemporary Philosophy of Social Science*. Oxford: Blackwell Publishing.
- Hervieu-Léger, Danièle. 2000. *Religion as a chain of memory*. Oxford: Polity Press.
- Luckmann, Thomas. 2004. *Den usynlige religionen*. Trondheim: Tapir akademisk forlag.
- Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora, NESH: *Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi*. Lastes gratis ned fra: <http://www.etikkom.no/retningslinjer/NESHretningslinjer/06>

Anbefalt tilleggslitteratur til KRL 3010:

For religionssosiologi:

- Beckford, James A. 2003. *Social Theory & Religion*. Cambridge University Press.
- Fenn, Richard K. (red.). 2003. *Sociology of Religion*. Oxford: Blackwell.
- Furseth, Inger & Repstad, Pål. 2003. *Innføring i religionssosiologi*. Oslo: Universitetsforlaget.
- McGuire, Meredith B. 2002. *Religion: The Social Context*. London: Wadsworth.
- Dobbelaere, Karel. 2002. *Secularization: An Analysis at Three Levels*. Bruxelles: P.I.E.- Peter Lang.
- Woodhead, Linda (red.). 2001. *Peter Berger and the Study of Religion*. London: Routledge.
- Berger, Peter L. 1997. *Religion, samfund og virkelighet*. Oslo: Vidarforlaget.
- Rasmussen, Steen M. 2005. *Religiøse grundfarver – Peter L. Bergers anvendelse på folkekirken*. Århus: Aros forlag

For religion i dag:

- Berger, Peter L. 1999. *The Desecularization of the World. Resurgent Religion and World Politics*. Grand Rapids (Mich.): Eerdmans.
- Casanova, José. 1994. *Public Religions in the Modern World*. London: Univ. of Chicago Press.
- Davie, Grace. 2000. *Religion in Modern Europe. A memory mutates*. Oxford University Press.
- Heelas, Paul & Woodhead, Linda. 2005. *The Spiritual Revolution: why religion is giving way to spirituality*. Blackwell.

- Woodhead, Fletcher, Kawanami & Smith. 2002. *Religions in the Modern World. Traditions and Transformations*. London: Routledge.

KRL3020 MATERIALE OG METODE

7,5 Studiepoeng

- Flick, Uwe. 2002. *An Introduction to Qualitative Research*. London: Sage.
- Fuglseth & Skogen. 2006. *Masteroppgaven i pedagogikk og spesialpedagogikk. Design og metoder*. Oslo: Cappelen akademisk forlag. **Pensum:** kp. 1-2, 4-8, 10-12, 16-19
- Karlsaune, G. Erik G. 2005. *I møte med religion i dag... Religionssosiologiske essay*. Trondheim: Tapir akademisk forlag.
- Schütz, Alfred. 2001. *Den sociala världens fenomenologi*. Göteborg: Daidalos. (Parallell dansk utgave: Schutz, Alfred. 2005. *Hverdagslivets sociologi*. København: Hans Reitzel.)

Anbefalt tilleggslitteratur til KRL 3020:

For visuelt materiale:

- Aspers, Patrik, & Fuehrer, Paul & Sverrisson, Árni. 2004. *Bild och samhälle. Visuell analys som vetenskaplig metod*. Lund: Studentlitteratur.
- Collier, J. Jr. & Collier, Malcolm. 1986 (eller senere). *Visual anthropology. Photography as a Research Method*. Albuquerque: Univ. of New Mexico Press.

For kvalitativt materiale:

- Bauer, Martin W. & Gaskell, G. 2000. *Qualitative Researching with Text, Image and Sound*. London: Sage.
- Kvale, Steinar. 1996. *InterViews. An Introduction to Qualitative Research Interviewing*. London: Sage. [Da. forkortet utgave. 1997. *Interview: en introduktion til det kvalitative forskningsinterview*. Kbnhvn: Reitzel]
- Ryen, Anne. 2002. *Det kvalitative intervjuet. Fra vitenskapsteori til feltarbeid*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Svennevig, Jan. 2003 (eller senere). *Språklig samhandling. Innføring i kommunikasjonsteori og diskursanalyse*. Oslo: Cappelen akademisk forlag.

For kvantitativt materiale:

- Holme, Idar Magne & Solvang, Bent Krohn. 2003. *Metodevalg og metodebruk*. Oslo: Tano.
- Johannesesen, Asbjørn. 2003. *Introduksjon til SPSS*. Oslo: Abstrakt forlag.

Eksempler på empirisk religions- og kirkeforskning:

- Karlsaune, G. Erik Gullikstad. 1996. *Pilegrimen*. Trondheim: Tapir akademisk forlag (Relieff nr. 38).
- Winsnes, Ole Gunnar (red.) (årlige utgivelser fra 1996). *Tallenes tale [årstall]. Perspektiver på statistikk og kirke*. (Serie: KIFO Rapport). Trondheim: Tapir akademisk forlag.

For internett:

- Mann, Chris & Stewart, Fiona 2002. *Internet Communication and Qualitative Research. A handbook for researching online*. London: Sage Publications.
- Miller, David & Slater, Don. 2001. *The Internet. An Ethnographic Approach*. Oxford: Berg. [Boka har også et kapittel med fokus på religion].

KRL3030 DET NYE TESTAMENTE OG DETS OMVERDEN

Studiepoeng 15

A. NYTESTAMENTLIGE TEKSTER PÅ GRESK:

Matt 5–7
Mark 1–4; 13–16
Luk 1–2
Joh 1–6; 15–16
Apg 1–2; 15; 17
Rom 1–8
1. Kor 11–15
1. Pet 2,11–3,22
Åp 12–13; 17

Tekstutgaver:

- Aland, K. (m.fl.) (ed.). 1975 (og senere). *The Greek New Testament*. Münster: United Bible Societies.
- Nestle, E. & Aland, K. & B. (ed.). 1979 (og senere). *Novum Testamentum Graece*. Stuttgart: Deutsche Bibelstiftung.

B. ANBEFALTE VITENSKAPELIGE KOMMENTARER TIL ARBEID MED NYTESTAMENTLIGE TEKSTER:

Matteusevangeliet:

- Müller, M. 2000. *Kommentar til Matthæusevangeliet*. (Del av *Dansk kommentar til Det nye Testamente* (DKNT) 3).
- Fornberg, T. 1989-99. *Matteusevangeliet*. Stockholm: EFS-förlaget (KNT 1A-1B).

Markusevangeliet:

- Hooker, M. D. 1991. *A Commentary on the Gospel According to St. Mark*. London: A. & C. Black (BNTC).
- Pilgaard, Aa. 1988. *Kommentar til Markusevangeliet*. Århus: Århus Universitetsforlag.

Lukasevangeliet:

- Fitzmyer, J. 1981-85. *The Gospel According to Luke I-IX/X-XXIV*. Garden City: Doubleday (AncB 28-28A).
- Marshall, I. H. 1978. *The Gospel of Luke*. Exeter: Paternoster Press (NIGTC).

Johannesevangeliet:

- Kieffer, R. 1987-8. *Johannesevangeliet 1-10/11-21*. Uppsala: EFS-förlaget (KNT 4A-4B).
- Barrett, C. K. 1978. *The Gospel According to St. John*. London: SPCK.

Apostlenes gjerninger:

- Larsson, E. 1983-1996. *Apostlagärningarna*. Stockholm: EFS-förlaget (KNT 5A-5C).

Romerbrevet:

- Jervell, J. 1973. *Gud og hans fiender: Forsøk på å tolke Romerbrevet*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Fitzmyer, J. 1993. *Romans*. New York: Doubleday (AncB 33).

1. Korinterbrev:

- Fee, G. D. 1987. *The First Epistle to the Corinthians*. Grand Rapids: Eerdmans (NIC).

1. Petersbrev:

- Olsson, B. 1982. *Första Petrusbrevet*. Stockholm: EFS-förlaget (KNT 17).

Åpenbaringen:

- Mounce, R. H. 1997. *The Book of Revelation*. rev. ed. Grand Rapids: Eerdmans (NIC).

Kommentarserier til Det nye testamente:

AncB *Anchor Bible*

BNTC	<i>lack's New Testament Commentaries</i>
CGTC	<i>Cambridge Greek Testament Commentaries</i>
DKNT	<i>Dansk kommentar til Det nye Testamente</i>
EKK	<i>Evangelisch-katholischer Kommentar zum Neuen Testament</i>
Hermeneia	<i>Hermeneia. A Critical and Historical Commentary on the Bible</i>
HNT	<i>Handbuch zum Neuen Testament</i>
HThK	<i>Herders theologischer Kommentar zum Neuen Testament</i>
ICC	<i>International Critical Commentary</i>
KEK	<i>Kritisch-Exegetischer Kommentar über das Neue Testament</i>
KNT(U)	<i>Kommentar till Nya Testamentet. Uppsala</i>
NIC	<i>New International Commentary on the New Testament (= New London Commentary on the New Testament)</i>
NIGTC	<i>New International Greek Testament Commentary</i>
ThHK	<i>Theologischer Handkommentar zum Neuen Testament</i>
TNT	<i>Tolkning av Nya Testamentet</i>
WBC	<i>World Biblical Commentary</i>

C. GAMMELTESTAMENTLIGE TEKSTER OG TEKSTER FRA BIBELENS OMVERDEN I OVERSETTELSE:

GT:

5. Mosebok 16

Daniel

Gtl. apokryfer:

1. Makkabeerbok 1–6

Sirak 24; 44–50

Jeremias brev

Pseudepigrapher:

Salomos salmer 2; 17

1. Henok 37–71

4. Esra 7; 11–13

Qumrantekster:

1QS, Menighetsregelen

1Qsa, Den messianske regel

1QpHab, Habbakukkommentaren

Apostoliske fedre:

Didache

Ntl. apokryfer:

Thomasevangeliet

Petersevangeliet

Rabbinsk litteratur:

Pirqa Abot 1–3

Tekstutgaver:

- Baasland, E. & Hvalvik, R. 1984. *De apostoliske fedre: i norsk oversettelse med innledninger og noter*. Oslo: Luther Forlag.
- Borgen, P. 1989. *Det nye testaments omverden. Tekster i oversettelse med innledninger*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag (Relieff 2).
- *Det gamle testaments apokryfiske bøker - de deuterokanoniske bøker*. 1989. Det Norske Bibelselskap.
- Ejrnæs, B. & Lemche, N. P. & Müller, M. (red.). 1998. *Dødehavsskrifterne og de antikke kilder om essæerne i ny oversættelse*. Frederiksberg: Anis.
- Hammershaimb, E. & Bugge, A. (red.). 1953-1976. *De gammeltestamentlige pseudepigrapher i*

oversættelse. København: Gad.

- Thomassen, E. & Moxnes, H. (red.). 2001. *Apokryfe evangelier*. Oslo: De norske bokklubbene (Verdens hellige skrifter).
- Vermes, G. (red.). 1997. *The complete Dead Sea Scrolls in English*. New York: Penguin Books.

Den nytestamentlige tids historie:

- Pedersen, Sigfred (red.). 1994. *Den nytestamentlige tids historie* (Dansk kommentar til Det nye testamente 2). Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.

Innledningsspørsmål til de enkelte skrifter:

- Brown, R.E. 1997. *An Introduction to The New Testament*. New York: Doubleday.

Kan også leses i de anbefalte kommentarer (se under B. Anbefalte vitenskapelige kommentarer til arbeid med nytestamentlige tekster).

D. HJELPEMIDLER KRL 3030:

Synopsis:

- Aland, K. 1976. *Synopsis Quattuor Evangeliorum* (13. utg. eller senere). Stuttgart: Deutsche Bibelanstalt Stuttgart.

Grammatikk:

- Leivestad, R. 1996. *Nytestamentlig gresk grammatikk*. Ny utgave ved Bjørn Helge Sandvei. Oslo: Universitetsforlaget.

Ordbøker:

- Bauer, W. & Aland, K. & B. 1988. *Griechisch-deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur*. (6. utg.). Berlin/New York: Walter de Gruyter. Eng. utg.: Gingrich, W. & Danker, F. W. 1979. *A Greek-English Lexicon of the New Testament and other Early Christian Literature*. Chicago: University of Chicago Press.

Andre språklige hjelpemidler:

- Rogers, C. L. & C. L. 1998. *The New Linguistic and Exegetical Key to the Greek New Testament*. Grand Rapids: Zondervan.

Konkordanser:

- Schmoller, A. 1973. *Handkonkordanz zum griechischen Neuen Testament*. (7. utg. eller senere). Stuttgart, Deutsche Bibelstiftung.

Metode:

- Synnes, M. 1994. *Hvordan arbeide med nytestamentlige tekster. Innføring i bibelfaglig metode*. Oslo, MFs Litteraturtjeneste.

Oppslagsverker:

- Balz, H.R. & Schneider, G. (utg.). 1991-93. *Exegetical Dictionary of the New Testament (I-III)*. Grand Rapids: Eerdmans. Tysk utgave. 1980-83. *Exegetisches Wörterbuch zum Neuen Testament*. Stuttgart.
- Freedman, D. N. (ed.). 1992. *The Anchor Bible Dictionary* (6 bind). New York: Doubleday.
- Kittel, G. & Friedrich, H. (Hg.). 1964-1976. *Theological Dictionary of the New Testament (transl. by G.W. Bromiley) (I-X)*. Grand Rapids. Tysk utgave. 1933-1973. *Theologisches Wörterbuch zum Neuen Testament (I-IX)*. Stuttgart.
- Nielsen, E. & Noack, B. (red.). 1981-2. *Gads Danske Bibelleksikon (I-III)*. 2. utg. København: Gad.

KRL3040 TEOLOGI, ETIKK OG RELIGIONSFILOSOFI

Studiepoeng 15

Teologi:

- D'Costa, Gavin. 1997. "Theology of Religions" i David F. Ford. *The Modern Theologians*. 2. opplaga. s. 626-44. Oxford.
- McGrath, Alister E. 1997. *Christian Theology: An Introduction*. 2. opplaga. Oxford.
- Moltmann, Jürgen. 1999. *Erfahrungen theologischen Denkens: Wege und Formen christlicher Theologie*. Gütersloh. (*Experiences in Theology: Ways and Forms of Christian Theology*. 2000. London: SCM).

Etikk og religionsfilosofi:

- Bexell, Göran & Carl-Henric Grenholm. 1997. *Teologisk etik: En introduktion*. Stockholm: Verbum.
- Peterson, Michael L. et alii. 1991. *Reason and Religious Belief: An Introduction to the Philosophy of Religion*. Oxford: Oxford University Press. (Svensk oversettelse *Förnuft och religiös tro*. 1997).

Anbefalt tilleggslitteratur til KRL 3040:

- Bauman, Zygmunt. 1996. *Postmodern Ethics*. Oxford: Blackwell. (Svensk utgave *Postmodern etikk*. 1996. Göteborg).
- Benhabib, Seyla. 1992. *Situating the Self: Community and Postmodernism in Contemporary Ethics*. Cambridge: Polity Press. (*Autonomi och gemenskap: kommunikatív etik, feminism och postmodernism*. 1994. Göteborg: Daidalos).
- Bergmann, S. 1997. *Gud i funktion: en orientering i den kontextuella teologin*. Stockholm. (Engelsk oversetting *God in Context: A Survey of Contextual Theology*. 2003. Aldershot: Ashgate).
- Jardins, Joseph R. Des. 1993. *Environmental Ethics*. Belmont, CA: Wadsworth Publishing Company.
- Johnson, E. A. 1992. *She Who Is: The Mystery of God in Feminist Theological Discourse*. N.Y.
- Thunberg, L. 2001. *Den gudomliga ekonomin: Fornkyrkliga perspektiv*. Skellefteå: Artos.
- Ware, T. 1995. *The Orthodox Way*. N.Y.